

OPIS EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

PILOT WYCIECZEK

(nazwa kursu specjalistycznego)

1. **Opis kursu specjalistycznego** *(cele kształcenia, sylwetka absolwenta, przygotowanie do rynku pracy, związek ze strategią AWF Katowice; zamieszczone informacje znajdują się w informatorze):* absolwent Kursu pilota wycieczek uzyska kompetencje w zakresie pilotażu wycieczek turystycznych, które będą predysponowały do pracy w zawodzie pilota wycieczek. Będzie przygotowany do wykonywania zadań związanych z zawodem, będzie potrafił radzić sobie w najczęściej spotykanych sytuacjach wyjątkowych, rozwiązywać podstawowe typy konfliktów, współpracować z różnymi instytucjami i osobami, a przede wszystkim fachowo obsługiwać grupę wycieczkową. Absolwent kursu będzie świadomy tego, że zawód pilota to ciągły proces samokształcenia i doskonalenia swoich umiejętności. Kurs jest zgodny z zapisami Sektorowych Ram Kwalifikacji dla Turystyki w zakresie „Przewodnictwo, pilotaż i animacja czasu wolnego”.
2. **Rodzaj uzyskiwanych kwalifikacji formalnych lub zakres kompetencji:** kompetencje pilota wycieczek
3. **Kryteria naboru:** spełnienie wstępnych wymagań (egzamin dojrzałości, niekaralność prawomocnym wyrokiem), zgłoszenie (podanie),
4. **Liczba godzin (uczestnika):**
 - a) wykłady: 49
 - b) ćwiczenia i egzaminy: 59
5. **Związek z kierunkiem studiów realizowanym w AWF Katowice** *(proszę wskazać kierunek i stopień studiów):* turystyka i rekreacja I stopień
6. **Zakres wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskiwanych przez uczestników w procesie kształcenia:**

Lp.	Modułowe efekty uczenia się uczestnik:	Odniesienie do efektów kierunkowych (studiów I stopnia na kierunku turystyka i rekreacja)	Odniesienie Charakterystyk II stopnia PRK dla obszaru nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej w ramach szkolnictwa wyższego-poziomy 6/ poziomy 7
w zakresie wiedzy			
W01	posiada podstawową wiedzę z zakresu pilotażu wycieczek turystycznych oraz dziedzin wiedzy powiązanych, niezbędną dla realizacji zadań dostosowanych dla różnych grup społecznych.	K_W01 K_W14	P6S_WG

W02	ma ogólną wiedzę o współczesnych przemianach społeczno-politycznych, podstawach współczesnej kultury czasu wolnego oraz uwarunkowaniach turystyki i rekreacji.	K_W03 K_W04 K_W18	P6S_WK
W03	zna i rozumie podstawy prawne działalności pilota wycieczek, ma podstawową wiedzę z zakresu zarządzania oraz funkcjonowania podmiotów organizujących turystykę, zna strukturę organizacji turystyki na poziomie krajowym i lokalnym.	K_W19 K_W21 K_W22	P6S_WK P6S_WG
W04	zna zasady komunikowania się pilota wycieczki z grupą, podstawowe techniki rozwiązywania konfliktów występujące w trakcie imprezy turystycznej; ma ogólną wiedzę dotyczącą walorów turystycznych oraz dziedzictwa kulturowego i potrafi wykorzystać tę wiedzę dla uatrakcyjnienia wyjazdów turystycznych.	K_W12 K_W23 K_W24	P6S_WK
W05	zna podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej i reagowania w sytuacjach wyjątkowych.	K_W11	P6S_WK
w zakresie umiejętności			
U01	potrafi wykonać zadania na stanowisku pilota wycieczek oraz inne, powiązane z jego pracą; umie przeprowadzić imprezy turystyczne stosownie do potrzeb uczestników, zróżnicowanych wiekiem, stanem zdrowia, poziomem wiedzy, zainteresowaniami oraz możliwościami finansowymi, a także zaplanować i zorganizować zajęcia animacyjne dostosowane do posiadanych warunków oraz możliwości, potrzeb i zainteresowań turystów.	K_U03 K_U20 K_U12 K_U16	P6S_UO
U02	potrafi prowadzić działalność turystyczną zgodnie z aktualnymi przepisami prawa, potrafi posługiwać się specjalistycznym sprzętem dla pozyskania informacji i rozpowszechniania informacji w innych celach, związanych z pilotażem wycieczek.	K_U04 K_U13	P6S_UW
U03	potrafi komunikować się w zakresie turystyki wykorzystując w tym celu specyficzną (specjalistyczną) terminologię, umie prezentować własną opinię na temat zjawisk i aktywności turystycznych.	K_U17 K_U18	P6S_UK P6S_UW
U04	posiada podstawowe umiejętności postępowania w miejscu wypadku w stanach zagrożenia zdrowia i życia.	K_U07	P6S_UW
U05	umie wykorzystać walory przyrodnicze i antropogeniczne otoczenia dla uatrakcyjnienia wycieczki lub imprezy turystycznej.	K_U21	P6S_UW
w zakresie kompetencji społecznych			
K01	potrafi zorganizować swoje stanowisko pracy i samodzielnie wykonywać obowiązki zgodnie z celami organizacji, posiada zdolność kierowania grupą podczas realizacji celów związanych z organizacją turystyki w różnych warunkach i grupach społecznych.	K_K01 K_K07	P6S_UO
K02	stosuje ogólne zasady etyki społecznej oraz normy postępowania interpersonalnego właściwe dla prowadzonej działalności, jest wrażliwy na problemy osób niepełnosprawnych i starszych, wykazuje szacunek wobec klientów i współpracowników, wykazuje dbałość o bezpieczeństwo uczestników imprezy turystycznej.	K_K04 K_K06 K_K10	P6S_KK P6S_KR P6S_UO
K03	wykazuje inicjatywę w samodzielnym podejmowaniu zadań, wynikających ze zmieniających się warunków realizacji imprez turystycznych, podejmuje trafne decyzje o priorytetach wśród zadań związanych z zarządzaniem w turystyce.	K_K05 K_K11	P6S_KK

K04	stale uzupełnia swoje wiadomości związane z prawnymi aspektami pilotażu wycieczek, samodzielnie zdobywa wiedzę związaną z odwiedzanym regionem, jest gotowy do uzupełniania i doskonalenia kwalifikacji w zakresie specjalności zawodowej, jest też świadomy ograniczeń we własnych kompetencjach i wie kiedy zwrócić się o pomoc.	K_K09 K_K12 K_K13	P6S_KK
-----	--	-------------------------	--------

7. **Wymogi związane z ukończeniem kursu specjalistycznego:** uzyskanie pozytywnej oceny/opinii prowadzących zajęcia (w przypadku zadań realizowanych na zajęciach/zaliczeń), właściwe przygotowanie i pilotaż wycieczek ocenianie przez prowadzących/opiekunów, egzamin pisemny;
8. **Rodzaj dokumentu potwierdzającego ukończenie kursu specjalistycznego:** świadectwo ukończenia kursu specjalistycznego (certyfikat AWF im. J. Kukuczki w Katowicach potwierdzający ukończenie kursu Pilota wycieczek).

PLAN KURSU SPECJALISTYCZNEGO

Pilot wycieczek (nazwa kursu specjalistycznego)

Lp.	Przedmiot	Godziny		Zal/E*
		W	Ćw./zajęcia praktyczne	
1	Warsztat pracy pilota	4	5	Z
2	Podstawy turystyki	14	4	Z
3	Prawo i ubezpieczenia w pilotażu wycieczek	8	1	Z
4	Postępowanie pilota w sytuacjach wyjątkowych	5	3	Z
5	Planowanie pracy i obsługa imprez turystycznych	18	11	Z
6	Pilotaż w praktyce	-	34	Z
7	Egzamin końcowy	-	1	E
Ogółem		49	59	
		108		

* Zal - zaliczenie bez oceny Zal-O - zaliczenie z oceną E – egzamin

Uwagi i wyjaśnienia:

1. Liczba godzin wykładów i ćwiczeń jest orientacyjna, wskazuje raczej na dominację danego sposobu pracy, bowiem – w zależności od potrzeb – wykłady będą zawierały elementy ćwiczeniowe, studium przypadku, pracę grupową nad rozwiązaniem problemu itp.
2. Zaliczenie rozumiane jest jako występowanie podczas danych zajęć elementów podlegających ocenie: zadań, które uczestnicy będą rozwiązywać, co ukaże poziom opanowania wymaganych wiadomości i umiejętności, a czasem występowanie formalnego elementu sprawdzającego (testu, sprawdzianu itp.).
3. Egzamin końcowy (maks. godzinny), wspólny dla wszystkich uczestników, w postaci testu lub jakiejś formy mieszanej.
4. Zajęcia powinny odbywać się w okresie od stycznia do maja, w soboty i niedziele, w terminach (o ile to możliwe) dostosowanych do potrzeb uczestników oraz uwzględniających możliwości lokalowe Uczelni (w przypadku przedmiotów 1-5 oraz 7).

Załącznik nr 3 do Uchwały NrAR001-7-XII/2022
Senatu Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach
z dnia 13 grudnia 2022 roku
w sprawie ustalenia programu kursu specjalistycznego „Pilot wycieczek”

SYLABUS KURSU SPECJALISTYCZNEGO

Nazwa kursu specjalistycznego: PILOT WYCIECZEK			
Jednostka organizująca kurs: Akademickie Centrum Kształcenia			
Wydział realizujący kurs: Wydział Wychowania fizycznego		Jednostka realizująca kurs: Katedra Prozdrowotnej Aktywności Fizycznej i Turystyki Zakład Teoretycznych Podstaw Turystyki	
Rodzaj kursu: Kurs specjalistyczny			Liczba godzin: 108
Język modułu/przedmiotu: polski		Forma zajęć: wykład / ćwiczenia	Sposób realizacji: w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim
Koordynator kursu	dr Gerard Kosmala		
Wymagania wstępne	egzamin dojrzałości, osoba niekarana prawomocnym wyrokiem, podanie z oświadczeniem RODO		
Cele kursu	przygotowanie (lub doskonalenie) uczestnika w zakresie pilotażu wycieczek turystycznych, wyposażenie w niezbędne kompetencje zawodowe oraz umiejętności pozwalające na właściwe postępowanie/reagowanie w sytuacjach wyjątkowych czy nieprzewidywalnych		

Lp.	Modułowe efekty uczenia się uczestnik:	Odniesienie do efektów kierunkowych (studiów I stopnia na kierunku turystyka i rekreacja)	Odniesienie Charakterystyk II stopnia PRK dla obszaru nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej w ramach szkolnictwa wyższego-poziomy 6/ poziomy 7
w zakresie wiedzy			
W01	posiada podstawową wiedzę z zakresu pilotażu wycieczek turystycznych oraz dziedzin wiedzy powiązanych, niezbędną dla realizacji zadań dostosowanych dla różnych grup społecznych.	K_W01 K_W14	P6S_WG
W02	ma ogólną wiedzę o współczesnych przemianach społeczno-politycznych, podstawach współczesnej kultury czasu wolnego oraz uwarunkowaniach turystyki i rekreacji.	K_W03 K_W04 K_W18	P6S_WK

W03	zna i rozumie podstawy prawne działalności pilota wycieczek, ma podstawową wiedzę z zakresu zarządzania oraz funkcjonowania podmiotów organizujących turystykę, zna strukturę organizacji turystyki na poziomie krajowym i lokalnym.	K_W19 K_W21 K_W22	P6S_WK P6S_WG
W04	zna zasady komunikowania się pilota wycieczki z grupą, podstawowe techniki rozwiązywania konfliktów występujące w trakcie imprezy turystycznej; ma ogólną wiedzę dotyczącą walorów turystycznych oraz dziedzictwa kulturowego i potrafi wykorzystać tę wiedzę dla uatrakcyjnienia wyjazdów turystycznych.	K_W12 K_W23 K_W24	P6S_WK
W05	zna podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej i reagowania w sytuacjach wyjątkowych.	K_W11	P6S_WK
w zakresie umiejętności			
U01	potrafi wykonać zadania na stanowisku pilota wycieczek oraz inne, powiązane z jego pracą; umie przeprowadzić imprezy turystyczne stosownie do potrzeb uczestników, zróżnicowanych wiekiem, stanem zdrowia, poziomem wiedzy, zainteresowaniami oraz możliwościami finansowymi, a także zaplanować i zorganizować zajęcia animacyjne dostosowane do posiadanych warunków oraz możliwości, potrzeb i zainteresowań turystów.	K_U03 K_U20 K_U12 K_U16	P6S_UO
U02	potrafi prowadzić działalność turystyczną zgodnie z aktualnymi przepisami prawa, potrafi posługiwać się specjalistycznym sprzętem dla pozyskania informacji i rozpowszechniania informacji w innych celach, związanych z pilotażem wycieczek.	K_U04 K_U13	P6S_UW
U03	potrafi komunikować się w zakresie turystyki wykorzystując w tym celu specyficzną (specjalistyczną) terminologię, umie prezentować własną opinię na temat zjawisk i aktywności turystycznych.	K_U17 K_U18	P6S_UK P6S_UW
U04	posiada podstawowe umiejętności postępowania w miejscu wypadku w stanach zagrożenia zdrowia i życia.	K_U07	P6S_UW
U05	umie wykorzystać walory przyrodnicze i antropogeniczne otoczenia dla uatrakcyjnienia wycieczki lub imprezy turystycznej.	K_U21	P6S_UW
w zakresie kompetencji społecznych			
K01	potrafi zorganizować swoje stanowisko pracy i samodzielnie wykonywać obowiązki zgodnie z celami organizacji, posiada zdolność kierowania grupą podczas realizacji celów związanych z organizacją turystyki w różnych warunkach i grupach społecznych.	K_K01 K_K07	P6S_UO

K02	stosuje ogólne zasady etyki społecznej oraz normy postępowania interpersonalnego właściwe dla prowadzonej działalności, jest wrażliwy na problemy osób niepełnosprawnych i starszych, wykazuje szacunek wobec klientów i współpracowników, wykazuje dbałość o bezpieczeństwo uczestników imprezy turystycznej.	K_K04 K_K06 K_K10	P6S_KK P6S_KR P6S_UO
K03	wykazuje inicjatywę w samodzielnym podejmowaniu zadań, wynikających ze zmieniających się warunków realizacji imprez turystycznych, podejmuje trafne decyzje o priorytetach wśród zadań związanych z zarządzaniem w turystyce.	K_K05 K_K11	P6S_KK
K04	stale uzupełnia swoje wiadomości związane z prawnymi aspektami pilotażu wycieczek, samodzielnie zdobywa wiedzę związaną z odwiedzanym regionem, jest gotowy do uzupełniania i doskonalenia kwalifikacji w zakresie specjalności zawodowej, jest też świadomy ograniczeń we własnych kompetencjach i wie kiedy zwrócić się o pomoc.	K_K09 K_K12 K_K13	P6S_KK

Stosowane metody dydaktyczne

prezentacja, film dydaktyczny, wykład z wykorzystaniem technik multimedialnych, wykład aktywny (wykorzystanie dyskusji, studium przypadku), objaśnienie, ćwiczenia terenowe (wycieczka szkoleniowa), opracowanie projektu, analiza tekstu z wnioskowaniem, dyskusja, praca z mapą, zajęcia warsztatowe, sprawdzian, test,

Metody sprawdzania i kryteria oceny efektów uczenia się uzyskanych przez uczestników

obserwacja, dyskusja, opracowanie projektu/wykonanie zadania, egzamin końcowy (test lub forma zbliżona),

Treści przedmiotów		Godziny W/Ćw
1.	Przedmiot 1. Warsztat pracy pilota [Tematyka: autoprezentacja, emisja głosu, korzystanie ze sprzętu, budowanie relacji z grupą, savoir-vivre, pozyskanie i selekcja informacji, wykorzystanie mediów w pracy pilota, zajęcia warsztatowe z ocenianymi zadaniami]	4/5
2.	Przedmiot 2. Podstawy turystyki [Tematyka: terminologia, historia turystyki, organizacja i struktura turystyki, atrakcje turystyczne, zagospodarowanie turystyczne, dziedzictwo kulturowe, regiony turystyczne, branża turystyczna, problemy społeczne, polityczne i gospodarcze świata, mapa, wykorzystanie źródeł kartograficznych, orientacja w terenie]	14/4
3.	Przedmiot 3. Prawo i ubezpieczenia [Tematyka: zawód pilota wycieczek, regulacje prawne, umowy, ryzyko, ubezpieczenia]	8/1
4.	Przedmiot 4. Postępowanie w sytuacjach wyjątkowych [Tematyka: predyspozycje pilota wycieczek, sytuacje trudne i wyjątkowe: przewidywanie i postępowanie, bhp, pierwsza pomoc przedmedyczna]	5/3

5.	Przedmiot 5. Planowanie pracy i obsługa imprez turystycznych [Tematyka: przygotowanie do pracy, teczka pilota wycieczki, organizacja i obsługa imprezy, etapy wycieczki z punktu widzenia pilota, studium przypadku (autokarowa, samolotowa itp.), sytuacje awaryjne i postępowanie, współpraca z innymi podmiotami/osobami, studium przypadku, zakończenie i rozliczenie imprezy]	18/11
6.	Przedmiot 6. Pilotaż w praktyce [Tematyka: wycieczka piesza, dwudniowa wycieczka autokarowa]	-/34
7.	Przedmiot 7. Egzamin [Tematyka: 1. egzamin pisemny - test wiedzy lubw forma zbliżona]	-/1

Forma i warunki zaliczenia przedmiotów, w tym zasady dopuszczenia do zaliczenia, egzaminu

wszyscy aktywni uczestnicy kursu będą dopuszczeni do zadań zaliczeniowych oraz egzaminu; warunkiem ukończenia kursu będzie pozytywnie oceniona realizacja zadań podczas kursu oraz zadań podsumowujących (wycieczki) oraz zdany test wiedzy;

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej kursu pilota wycieczek

Literatura podstawowa:

- Bernaś B., Pujer K., Bezpieczeństwo i zagrożenia w turystyce. Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu, Wrocław 2015.
- Bieńczyk G., Krajoznawstwo i jego związki z turystyką. Wyższa Szkoła Ekonomiczna, Warszawa 2003.
- Chylińska D., Kosmala G., Czym jest turystyka? Wokół podstawowych problemów definicyjnych i klasyfikacyjnych. Wyd. AWF w Katowicach, Katowice 2019,
<https://sbc.org.pl/publication/568607>
- Kruczek Z., Kompendium pilota wycieczek. Proksenia, Kraków 2012.
- Kruczek Z., Wajdzik M., Metodyka i technika pracy pilota – rezydenta. Proksenia, Kraków 2013.
- Łęcki W. (red.), Kanon krajoznawczy Polski. Wyd. PTTK "Kraj" , Warszawa 2000.
- Meyer B., Obsługa ruchu turystycznego. PWN , Warszawa 2018.
- Nestorowicz M., Prawo turystyczne. Wolters Kluwers Polska, Kraków, 2016.
- Nesterowicz M. (red.), Odpowiedzialność biur podróży a ochrona klientów w prawie polskim i Unii Europejskiej. Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu, Toruń 2013.
- Sacha S. (red.), Bezpieczeństwo w turystyce – wybrane zagadnienia. Oficyna Wydawnicza AFM, Kraków 2009.
- Sobczyk M., Ubezpieczenia w turystyce i rekreacji, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2013
- Ustawa z dnia 24 listopada 2017 r. o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych, <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20170002361>

Literatura uzupełniająca:

- Gołembski G., Vademecum wiedzy pilota wycieczek. Wydawnictwo AE, Poznań 2003.
- Kozłowska D., Ryszkowski W., 101 kompetencji pilota wycieczek. Wydawnictwo Difin, 2011.
- Kruczek Z., Obsługa Ruchu Turystycznego. Proksenia Kraków 2014.
- Kruczek Z., Kurek A., Nowicki M., Krajoznawstwo. Zarys teorii i metodyki. Proksenia, Kraków 2003.
- Lijewski T., Mikułowski B., Wyrzykowski J., Geografia turystyki Polski. PWE, Warszawa 2008.
- Peć M., Michniewicz I., Organizacja imprez i usług turystycznych. Turystyka Tom V., Technik obsługi turystycznej. WSiP, Rea, Warszawa 2015.
- Pietkiewicz E., Etykieta menedżera. CIM, Warszawa 1998.
- Sawicka E., Savoir-vivre. Podręcznik dobrych manier. Wydawnictwo Park, Bielsko-Biała 2007.

Sikora J., Kaczocha W., Wartecka-Ważyńska A., Etyka w turystyce. CeDeWu, Warszawa 2017.
 Szafranowicz-Małożięć R., Podręcznik pilota wycieczek Warsztat praktyczny. Wyd. Kadry Turystyki, Warszawa 2015.
 Wyrzykowski J., Marak J. (red.), Turystyka w ujęciu interdyscyplinarnym. Wyd. WSH, Wrocław 2010.

Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje praktyki

-

Forma oceny efektów uczenia się

Efekty uczenia się	Forma oceny		
	Test wiedzy	Obserwacja na zajęciach (studium przypadku, zadanie, zaliczenie)	Przygotowanie i przeprowadzenie wycieczki
W01	x		x
W02	x	x	
W03	x	x	x
W04	x	x	x
W05	x	x	x
U01		x	x
U02		x	x
U03	x		x
U04		x	x
U05	x		x
K01		x	x
K02			x
K03		x	x
K04		x	x

Macierz efektów uczenia się

Efekty uczenia się	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7
W01		x	x				x
W02	x	x					x
W03		x	x		x		
W04	x	x		x		x	
W05				x	x	x	
U01					x	x	x
U02	x		x			x	
U03	x	x			x	x	x
U04				x	x	x	x
U05		x				x	x
K01					x	x	
K02	x				x	x	x
K03			x	x	x	x	x
K04	x	x	x		x		

